

סילבוס

דיני חוזים במשפט העברי - 62523

תאריך עדכון אחרון 14-09-2023

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 2

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: משפטים

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 0

סמסטר: סמסטר א'

שפת ההוראה: עברית

קמפוס: הר הצופים

מורה אחראי על הקורס (רכז): בני פורת

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: benny.porat@mail.huji.ac.il

שעות קבלה של רכז הקורס: לפי תיאום מראש

מורי הקורס:

פרופ בנימין פורת

תאור כללי של הקורס:

מקובל לראות כמה הנחות-יסוד העומדות בבסיס דיני החוזים כמובנות מאליהן. בקורס זה נבקש

לענין בתפיסותיו האלטרנטיביות של המשפט העברי את דיני החוזים, ובאופן שבו הוא עשוי לאתגר את התפיסות המקובלות בנות זמנו.

מטרות הקורס:

היכרות עם סוגיות מרכזיות בתפיסת עולמו של המשפט העברי, תוך כדי השוואתם אל החשיבה המשפטית המודרנית.

תוצרי למידה

בסיומו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:

הסטודנטים מצופים בסיום הקורס:

לזהות את העמדות הייחודיות של המשפט העברי בתחום דיני החוזים

ליישם רעיונות יסוד של המשפט העברי על דילמות משפטיות בנות זמנו בתחום דיני החוזים

להשוות דוקטרינות שונות מדיני החוזים של המשפט העברי ומדיני החוזים של המשפט המודרני

לזכור ספרות מחקר מרכזית אודות דיני החוזים במשפט העברי

לנתח כראוי טקסטים ראשוניים של המשפט העברי

דרישות נוכחות (%) :

אין

שיטת ההוראה בקורס: הרצאות, בחינה סופית

רשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס:

1. אי הכרה בתוקף החוזה □ ניתוח משפטי ומטא-משפטי

2. דרכים להכרה דה-פקטו בתוקף החוזה

3. שני מושגים של צדק חוזי

4. מחיר מקפח □ הונאת מחיר

5. מנגנוני איזון ובלימה לדין הונאה

6. עילת הכפייה

7. עושק

8. המשגתו של עקרון תום הלב

9. חוזה לרעת אדם שלישי

10. פרשנות החוזה ועקרון תום הלב

11. חוזה בלתי חוקי

12. תקנת השוק

13. חוזה לטובת אדם שלישי

חומר חובה לקריאה:

איתמר ורהפטיג, ההתחייבות (ירושלים, תשס"א), עמ' 466-470;

ברכיהו ליפשיץ, "מדוע אין המשפט העברי אוסף קיומה של הבטחה", משפטים כה (תשנ"ה), עמ' 161-179;

איל זמיר, פירוש והשלמה של חוזים (ירושלים, תשנ"ו), עמ' 89-98.

ישראל צינגלאוב, 'תקנת השוק: התפתחותה של תקנה ופיתוחו של דין', משפטים לא (תשס"א), 837

בני פורת, 'תום הלב בפרשנות החוזה' עיון תלמודי בהשוואה למשפט הישראלי, משפטים לט (תשע"א), 419.

בני פורת, 'זכין לאדם שלא בפניו', בתוך: חוק לישראל □ פירוש לחוק השליחות, בעריכת נחום רקובר (טרם פורסם).

פד"ר, חלק ג, עמ' 336 (ניתן להסתפק בפיסקאות המסומנות).

ע"א 4839/92 גנז נ' כץ, פ"ד מח (4), 749;

ע"א 5493/95 דיור לעולה נ' קרן, פ"ד נ (4), 509;

ע"א 6234/00 ש.א.פ. בע"מ נ' בנק לאומי, פ"ד נז (6), 769.

ת"פ (ת"א) 473/03 חממי משה נ' נחמיה לחוביץ'

ת"א (חי'), 737/87 חברה מרכזית לחקלאים נ' משקי עמק יזרעאל פ"מ תשנ"ב (2), 272.

ע"א 110/53 ג'ייקובס נ' קרטוז, פ"ד ט, 1401.

ע"א 311/78 הווארד נ' מייארה, פ"ד לה (2), 505.

Shahar Lifshitz, Oppressive Contracts: A Jewish Law Perspective 23 J. of Law and Religion 425 (2008)

Boyster v. Commissioner 668 F.2d 1382 (1981)

חומר לקריאה נוספת:

אלבק שלום, דיני הממונות בתלמוד (תל-אביב תשל"ו).

אלבק שלום, יסודות בדיני הממונות בתלמוד (רמת-גן תשנ"ד).

בס דוד, חוזים על פי דיני התורה, בתוך: כתר א (תשנ"ו), עמ' 19.

ורהפטיג איתמר, ההתחייבות (ירושלים, תשס"א).

ורהפטיג שילם, דיני חוזים במשפט העברי (ירושלים, תשל"ד).

ליפשיץ ברכיהו, אסמכתא (ירושלים, תשמ"ח).

אורי שטרזמן, 'תקנת השוק', הפרקליט לד (תשמ"ב), 359

אורי שטרזמן, 'תקנת השוק במשפט העברי: משמעותה וחיוניותה', דיני ישראל ט (תשל"ח-תש"ם), עמ' 2

נחום רקובר, 'תקנת השוק במשפט העברי', הפרקליט כט (תשל"ד), 139

Herzog Rabbi Isaac, The Main Institution of Jewish Law (London and New York, 1967), vol. 2.

Levine Aaron, Free Enterprise and Jewish Law: Aspects of Jewish Business Ethics (NY, 1980).

Levine Aaron, Business Ethics in Jewish Law (NY, 1987).

Levine Aaron, Moral Issues of the Marketplace in Jewish Law (NY, 2005).

מרכיבי הציון הסופי :

מבחן בכתב / בחינה בעל פה / מבחן מעשי 100 %

מידע נוסף / הערות: